Ишлаб чиқариш муҳити омилларининг зарарлилиги ва хавфлилиги, меҳнат жараёнининг оғирлиги ва тиғизлиги кўрсаткичлари бўйича меҳнат шароитларининг гигиеник таснифи
(0069-24-сон СанҚваН)га
18-ИЛОВА

Меҳнат жараёнининг диққат талаблиги кўрсаткичлари бўйича меҳнат шароитлари синфлари

Меҳнат жараёни тиғизлиги кўрсаткичлари	**Меҳнат шароитлари синфлари**				
	Мақбул (меҳнат зўриқувчанлигини енгил даражаси) — 1	**Рухсат этилган (меҳнат зўриқувчанлигини ўртача даражаси) — 2**	**3-зўриқувчи меҳнат**		
			1 даража 3.1	**2 даража 3.2**	**3 даража 3.3**
1	2	3	4	5	6
1. Интеллектуал оғирлик:					
1.1. Ишнинг мазмуни	ечим қабул қилишни зарурияти йўқ	инструкция бўйича оддий альтернатив масалаларни ҳал қилиш	эркин ритмдаги маълум алгоритмларни танлаб олиш бўйича (инструкция серияси бўйича иш) мукаммал масалаларни ҳал қилиш	вақт танқислиги шароитларида маълум алгоритмларни танлаб олиш бўйича (инструкция серияси бўйича иш) мукаммал масалаларни ҳал қилиш	
1.2. Сигналларни (маълумотларни) қабул қилиш (идрок қилиш) ва уларни баҳолаш	сигналларни қабул қилиш, лекин ҳаракатларни коррекция қилиш талаб қилинмайди	сигналларни қабул қилиш билан бирга ҳаракатларни ва операцияларни коррекция қилиш	уларни номинал қиймати билан кўрсаткичларни ҳаққоний қийматларини таққослаш билан сигналларни қабул қилиш; кўрсаткичларни ҳаққоний қийматларини якуний баҳолаш	ўзаро боғлиқ бўлган кўрсаткичларни мажмуавий баҳолаш билан бирга сигналларни қабул қилиш; барча ишлаб чиқариш фаолиятини мажмуавий баҳолаш	
1.3. Топшириқнинг мураккаблик даражаси	топшириқни қайта ишлаш ва бажариш	топшириқни қайта ишлаш, бажариш ва уни текшириб кўриш	топшириқни қайта ишлаш, текшириш ва бажарилишини назорат қилиш	назорат қилиш ва топшириқни бошқа шахсларга тақсимлаб бериш бўйича дастлабки иш	
1.4. Бажараётган ишнинг характери	индивидуал режа бўйича иш	фаолияти давомида уни коррекция қилиш имконияти бўлган ўрнатилган график бўйича иш	вақт танқислиги шароитида ишлаш	вақти ва маълумотлар танқислиги шароитларида якуний натижа учун юқори масъулиятли иш	
2. Сенсор оғирлик: 2.1. Эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)	25 фоизгача	26-50 фоиз	51-65 фоиз	66-75 фоиз	
2.2. 1 соат иш вақтидаги сигналларнинг ва хабарларнинг зичлиги (ёруғлик, товушли)	75 гача	75-175	176-300	301-600	
2.3. Баравар кузатиб турадиган ишлаб чиқариш объектларнинг сони	3 гача	4-8	9-15	>15	
2.4. Кўриш анализаторига тушадиган оғирлик					
2.4.1. Фарқлаш объектининг фарқлаш ўлчами (ишлаётганнинг кўзларидан фарқлаш объектигача бўлган кўпи билан 0. 5 м масофадаги), мм кузатувга эътиборни жамланган ҳолдаги давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)	5 мм — 100 фоиздан кўп	5-1.1 мм 50 фоиздан кўп, 1-0.3 мм 50 фоизгача 25 фоизгача	1-0.3 мм 50 фоиздан кўп, 0.3 мм дан кам 25-50 фоиз	0.3 мм дан кам 51 фоиздан кўп	
2.4.2. Оптик асбоблар билан ишлашда (микроскоплар, лупалар ва бошқалар) кузатувга эътиборни жамлаш давомийлиги (сменадаги вақтнинг фоизи)	25 фоизгача	26-50 фоиз	51-75 фоиз	>75 фоиз	
2.4.3. Видеотерминаллар экранлари орқали узлуксиз кузатиш (сменада, соат)		4* гача	4.1-5	5.1-6	>6
2.5 Эшитиш анализаторига оғирлик (ишлаб чиқариш зарурати туфайли сўзлашиш ёки фарқ қилинган (дифференциацияланган) сигналларни идрок этиш		100 фоиздан 91 фоизгача сўз ва сигналларнинг аниқлиги	90 фоиздан 71 фоизгача сўз ва сигналларнинг аниқлиги	70 фоиздан 51 фоизгача сўз ва сигналларнинг аниқлиги	
2.6. Товушлагич аппаратига оғирлик (соатларнинг жамланган ҳолдаги миқдори, ҳафтадаги гапирганлик)		16 гача	17-20	21-25	
3. Эмоционал оғирлик:					
3. Масъулият даражаси; хатонинг муҳимлиги	масалани алоҳида элементларини бажариш учун жавобгар; ходим томонидан ишида қўшимча саъй-ҳаракатларни келтириб чиқаради	қўшимча ишларни функционал сифати учун жавобгар (топшириқлар); юқорида турувчи раҳбарият томонидан қўшимча саъй-ҳаракатларни келтириб чиқаради (бригадир, мастер ва бошқ.)	асосий ишларни функционал сифати учун жавобгар (топшириқлар); қўшимча иш ҳисобига тўғирлаш заруратини келтириб чиқаради (топшириқлар); барча коллективни қўшимча саъй-ҳаракатлари (гуруҳлар, бригадирлар ва бошқ..)	якуний (охирги) маҳсулотни функционал сифати учун жавобгар (топшириқлар); жиҳозларни зарарланишини, технологик жараённи тўхтаб қолишини келтириб чиқаради ва ҳаёт учун хавф юзага келиши мумкин	
3.2. Шахсий ҳаётга хавф-хатар даражаси	мавжуд эмас			бўлиши мумкин	
3.3. Бошқа шахс ҳаёти учун хавфсизлик даражаси	мавжуд эмас	-	-	эҳтимол	
4. Оғирликнинг бир хиллиги (монотонлиги):					
4.1. Оддий топшириқлар ёки кўп маротаба қайтариладиган операцияларни бажарилишида зарур бўладиган элементлар сони	10 дан кўп	9-6	5-3	3 кам	
4.2. Оддий ишлаб чиқариш топшириқларини ёки қайтариладиган операцияларни бажариш давомийлиги (секунд)	101 дан кўп	100-25	24-11	10 кам	
4.3. Фаол ҳаракатлар вақти (смена давомийлигига нисбатан, фоиз). Қолган	20 ва ундан кўп	19-10	9-5	4 ва ундан кам	

вақтда — ишлаб чиқариш жараёнини боришини кузатиш					
4.4. Ишлаб чиқариш аҳволининг бир хиллиги (монотонлиги) (технологик жараённи суст кузатув вақти, смена вақтига нисбатан, фоиз)	75 дан кам	76-80	81-90	90 дан кўп	
5. Иш режими:					
5.1. Иш кунининг ҳақиқий давомийлиги, соат	5-6 соат	7-8 соат	9-10 соат	11-12 соат	
5.2. Ишнинг сменалилиги	бир сменали иш (тунги сменасиз)	икки сменали иш (тунги сменасиз)	икки, уч сменали иш (тунги сменадаги иш)	тунги иш билан доимий бўлмаган сменали иш	
5.3. Қатъий белгиланган танаффуслар ва уларнинг давомийлиги	етарлича бўлган давомийликда, танаффуслар регламентланган: 7 фоиз ва ундан кўп бўлган иш вақти	етарлича бўлмаган давомийликда, танаффуслар регламентланган: иш вақтини 3 дан 6.8 фоизгача	етарлича бўлмаган давомийликда, танаффуслар регламентланмаган: иш вақтини 2.8 фоизгача	танаффуслар мавжуд эмас	

*Изоҳ: * — регламентланмаган танаффусларсиз видеотерминал экран ёнидаги иш 2 соатдан ошмаслиги керак. Смена давомида видеотерминал ёнидаги иш вақтининг умумий суммар давомийлиги 4 соатдан ошмаслиги керак.*